

3

Prawa i obowiązki
pracownika i pracodawcy

ZAGADNIENIA

- Prawa i obowiązki pracownika
- Prawa i obowiązki pracodawcy

3.1. Prawa i obowiązki pracownika

Poziom bezpieczeństwa i higieny pracy zależy nie tylko od wykonywania obowiązków z tego zakresu przez pracodawcę i kierownika zakładu, lecz także przez ogół pracowników. Każdy pracownik jest zobowiązany przestrzegać przepisów i zasad bhp.

Do podstawowych obowiązków każdego pracownika należą:

- przyswojenie przepisów i zasad bhp, uczestniczenie w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu (rys. 3.1) oraz przystępowanie do wymaganych egzaminów sprawdzających;

Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z przepisami bhp

.....
(dane pracownika)

.....
(miejscowość i data)

Niniejszym oświadczam, że w związku z podjęciem zatrudnienia w
..... na stanowisku zapozna-
łem się z przepisami i zasadami bhp, ochrony przeciwpożarowej łącznie z posługiwaniem się
gaśnicami przeciwpożarowymi oraz sprzętem ochrony indywidualnej.

Zapoznano mnie w szczególności z następującymi normami prawa z zakresu bhp:

- art. 211 k.p. określającym obowiązki pracownika z zakresu bhp;
- art. 212 k.p. nakładającym obowiązki na osoby kierujące pracownikami, w tym powinność egzekwowania od podwładnych stosowania środków ochrony indywidualnej;
- art. 108 k.p. regulującym sankcje za nieprzestrzeganie przepisów bhp;
- art. 237⁹ k.p. zakazującym pracodawcy dopuszczenie do pracy pracownika bez środków ochrony oraz odzieży i obuwia roboczego.

.....
(podpis osoby przyjmującej oświadczenie)

.....
(podpis pracownika)

Rys. 3.1. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z przepisami bhp

- wykonywanie pracy w sposób zgodny z przepisami i zasadami bhp oraz przestrzeganie wydawanych w tym zakresie zarządzeń i wskazówek przełożonych;
- dbanie o należyty stan maszyn, urządzeń, narzędzi i sprzętu oraz porządek i ład w miejscu pracy;
- używanie przydzielonej odzieży ochronnej i roboczej oraz sprzętu ochrony osobistej, zgodnie z ich przeznaczeniem;
- poddawanie się badaniom lekarskim wstępnym, okresowym i kontrolnym oraz innym badaniom zaleconym przez właściwe organy i stosowanie się do zaleceń lekarskich;
- niezwłoczne powiadomienie przełożonego o zauważonym w zakładzie wypadku przy pracy albo zagrożeniu życia lub zdrowia ludzi.

ZAPAMIĘTAJ

Każda osoba przyjmowana do pracy musi przejść **wstępne badania lekarskie** (rys. 3.2). Pracodawca nie może dopuścić do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku. W trakcie zatrudnienia pracownik podlega też **okresowym** badaniom lekarskim. W przypadku niezdolności do pracy trwającej dłużej niż 30 dni, spowodowanej chorobą, należy wykonać **kontrolne** badania lekarskie w celu ustalenia zdolności do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku.

Rys. 3.2. Gabinet lekarza medycyny pracy

Skierowanie na wstępne, okresowe i kontrolne badania lekarskie wystawia pracodawca (rys. 3.3). Są one wykonywane na jego koszt. Okresowe i kontrolne badania lekarskie przeprowadza się w miarę możliwości w godzinach pracy. Za czas niewykonywania pracy w związku z przeprowadzanymi badaniami pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia, a w razie przejazdu na te badania do innej miejscowości przysługują mu należności na pokrycie kosztów przejazdu według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych.

W razie stwierdzenia u pracownika objawów wskazujących na powstawanie **choroby zawodowej** pracodawca jest obowiązany, na podstawie orzeczenia lekarskiego, w terminie i na czas określony w tym orzeczeniu, przenieść pracownika do innej pracy nienarządzającej go na działanie czynnika, który wywołał te objawy. Jeżeli przeniesienie do innej pracy powoduje obniżenie wynagrodzenia, pracownikowi przysługuje dodatek wyrównawczy przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy.

Jeżeli pracownik stał się niezdolny do wykonywania dotychczasowej pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, lecz nie został uznany za niezdolnego do pracy – pracodawca, na podstawie orzeczenia lekarskiego, przenosi go na inne, odpowiednie dla niego stanowisko pracy.

Z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej pracownikowi lub jego rodzinie należą się świadczenia opisane w tabeli 3.1.

**SKIEROWANIE PRACOWNIKA
NA WSTĘPNE / OKRESOWE^{*)} BADANIA LEKARSKIE**

.....
(oznaczenie pracodawcy i nr NIP) dnia r.

Do
(oznaczenie placówki służby zdrowia)

Kieruję Pana (Panią)
legitymującego się dowodem osobistym nr
(nr PESEL)
na wstępne / okresowe^{*)} badania lekarskie.

Pan (Pani) ma zostać z dniem / jest^{*)}
zatrudniony(a) w tutejszym zakładzie na stanowisku

Jednocześnie informuję, że w tutejszym zakładzie nie występują czynniki szkodliwe dla zdrowia lub warunki uciążliwe, występują następujące warunki^{*)}

.....
(informacja o występowaniu czynników szkodliwych dla zdrowia lub warunków uciążliwych)

Proszę o wydanie orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do pracy na proponowanym / zajmowanym^{*)} stanowisku.

Podstawa prawna art. 229 § 1 i 2 k.p.

.....
(podpis pracodawcy)

^{*)} niepotrzebne skreślić

Rys. 3.3. Wzór skierowania pracownika na wstępne / okresowe^{*)} badania lekarskie

Tabela 3.1. Świadczenia przysługujące z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej

Rodzaj świadczenia	Warunki przyznania
zasiłek chorobowy	dla ubezpieczonego, którego niezdolność do pracy została spowodowana wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową
świadczenie rehabilitacyjne	dla ubezpieczonego, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokują odzyskanie zdolności do pracy
zasiłek wyrównawczy	dla ubezpieczonego będącego pracownikiem, którego wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu
jednorazowe odszkodowanie	dla ubezpieczonego, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu
jednorazowe odszkodowanie	dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty
renta z tytułu niezdolności do pracy	dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej
renta szkoleniowa	dla ubezpieczonego, wobec którego orzeczono celowość przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie spowodowaną wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową
renta rodzinna	dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty uprawnionego do renty z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej
dodatek do renty rodzinnej	dla sieroty zupełnej
dodatek pielęgnacyjny	dla osoby uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy, uznanej za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo która ukończyła 75 lat
pokrycie kosztów leczenia	z zakresu stomatologii i szczepień ochronnych oraz zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne w zakresie określonym ustawą

3.2. Prawa i obowiązki pracowników

prąden
bracji
zmnie
ratura.
obowi

a)

Rys. 1
fabry

Z
lub

- o
- r
- z
- r
- l
- z
- l